

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **K/16253.**

Benyújtás dátuma: **2021-05-14 13:49**

Parlex azonosító: **1OJ60WNF0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Benyújtó: **Dr. Szél Bernadett (független)**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (1)-(2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli választ igénylő kérdést kívánok benyújtani

Az írásbeli választ igénylő kérdés címzettje: **Dr. Kozma Ákos, alapvető jogok biztosa**

Az írásbeli választ igénylő kérdés címe: **"Indult-e ombudsmani eljárás a gyülekezési jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára?"**

Tisztelt Biztos Úr!

A kormány - veszélyhelyzeti rendeletalkotási jogkörével élve - 2020. március 11-e és június 18-a között általános gyülekezési tilalmat rendelt el a koronavírus-járvánnyal összefüggésben. A járvány őszi hulláma idején, november 11-étől ismét általános gyülekezési tilalom lépett életbe, és annak megsértése esetére a kormány a korábbiaknál is szigorúbb büntetési tételeket helyezett kilátásba. Novembertől a gyűlés szervezése és tartása százezertől egymillió forintig, a gyűlésen való részvétel ötezertől ötszázezer forintig terjedő pénzbírsággal büntethető. Április végén Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes törvény-módosító javaslatot nyújtott be annak érdekében, hogy az Országgyűlés hosszabbítsa meg a kormánynak adott felhatalmazását a veszélyhelyzeti rendeleteknek az Országgyűlés őszi ülészakának első ülésnapját követő 15. napig való hatályban tartására. Ez praktikusán azt jelenti, hogy a kormány akár őszig fenntarthatja az állampolgárok gyülekezési jogát ellehetetlenítő rendelkezéseket.

Az első hullámban többen szerettük volna kifejezni tiltakozásunkat a kórházi ágykiürítések embertelen gyakorlatával szemben a Clark Ádám téren tartott „dudálás tiltakozás” formájában. Bár felelősségteljesen jártunk el akkor, amikor a tiltakozás járványbiztos, fizikai kontaktust nélkülöző formáját választottuk, messzemenőig figyelembe véve a védekezési szabályokat, a rendőrség az öt alkalom során összesen 106 ember ellen indított szabálysértési eljárást, és első fokon összességében 13, 635 millió forint pénzbírságot szabott ki a résztvevőkre. Kifejezetten erőteljes volt a rendőri fellépés a május 4-i tiltakozáson: ekkor a helyszínen intézkedő 45 rendőr 49 fővel szemben indított szabálysértési eljárást, akiket összesen 7,59 millió forintra büntetett első fokon. Ez fejenként átlagosan 161 500 forint bírságot jelent. A rendőrségtől közérdekű adatkérésben kikért adatok

szerint az intézkedésekben első alkalommal 16, majd 30, 45 és végül 50 rendőr vett részt. A rendőrség intézkedése során nem mérlegelte, hogy véleménynyilvánítási jogunkat felelős módon gyakoroltuk-e, veszélyeztettük-e bármilyen módon a járvány elleni védekezést és tiltakozásunk jelentett-e bármilyen kockázatot a közrendre, a közbiztonságra, illetve a közlekedés rendjére. Bár másodfokon a bíróság megsemmisítette a résztvevőkre kirótt bírságok nagy részét, szervezőként engem 100 ezer forintos bírság megfizetésére kötelezett.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Álláspontom szerint a megszakításokkal egy éve tartó általános gyülekezési tilalom aránytalanul és a feltétlen szükséges mértéken túl korlátozza és lehetetleníti el egyik alapvető állampolgári jogunk gyakorlását. A gyülekezési jog arányos és szükséges mértékben való korlátozására jó példa véleményem szerint az osztrák megoldás: ott a járvány teljes ideje alatt engedélyezett a gyülekezés, azzal a megkötéssel, hogy a résztvevőknek be kell tartaniuk a maszkviselési és távolságtartási szabályokat. A rendőrség egyenként mérlegeli a bejelentéseket és azok kockázatait, és esetről esetre dönt a gyülekezések engedélyezéséről, vagy betiltásáról. Hasonló korlátozások mellett számos más európai országban is lehetősége volt az állampolgároknak véleményük kifejezésére.

Fontos azt is látni, hogy miközben a magyar állampolgároknak akár csak másodmagukkal sincs lehetőségük kifejezni közügyekben a véleményüket egy gyűlésen, ezt kihasználva, ezzel visszaélve a kormány nagy horderejű, széleskörű társadalmi és politikai vitát igénylő Alaptörvény-módosításokat és törvényjavaslatokat terjeszt a parlament elé. Gondoljunk csak az egészségügyi szolgálati jogviszony minden társadalmi, szakmai és politikai vitát nélkülöző, egy nap alatt átvitt szabályozására, vagy a felsőoktatás rendszerváltás óta nem látott mértékű átalakítására, az egyetemek államiból magánalapítványi fenntartásba vételére és ezzel összefüggésben ezermilliárdos mértékű vagyonátadásra, vagy éppen a senkivel nem egyeztetett, de a többség által elutasított kínai Fudan egyetem budapesti campusának létrehozására. A kormány semmilyen önkorlátozást nem tanúsít akkor, amikor az állampolgárok meg vannak fosztva politikai véleményük szervezett formában való kifejezésétől és ezáltal a közélet befolyásolásának lehetőségétől.

A gyülekezési jog álláspontom szerint kritikus garanciája a közügyekben való demokratikus részvételnek. A közügyekben való állampolgári részvétel és a kormányzati döntéshozatal befolyásolásának fontos eszköze a gyülekezés – e nélkül nem beszélhetünk demokráciáról sem.

Kérdéseim:

1. Álláspontja szerint a kormány által – legutóbb tavaly novemberben - bevezetett általános gyülekezési tilalom nem korlátozza szükségtelen és aránytalan mértékben az Alaptörvényben biztosított békés gyülekezéshez való jog érvényesülését?
2. Indított-e, és ha nem, tervez-e átfogó vizsgálatot indítani természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő alapjogi visszásság kivizsgálására, illetve alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára a gyülekezési jog gyakorlásának általános és tartós tilalmával összefüggésben?

3. Vizsgálta-e az elmúlt évben a gyülekezések tilalmát elrendelő jogszabály alkotmányosságát valamint a tilalom idején tartott gyülekezések rendőri kezelésével kapcsolatos alapjogi visszásságokat? Kezdeményezett-e általános és egyedi intézkedéseket a visszásságok megszüntetése érdekében?

Tisztelettel várom válaszát!

Budapest, 2021. május 14.

Tisztelettel,

Szél Bernadett

országgyűlési képviselő